

NATURA 2000 - STANDARDOWY FORMULARZ DANYCH

dla obszarów specjalnej ochrony (OSO),
proponowanych obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (pOZW),
obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (OZW) oraz
specjalnych obszarów ochrony (SOO)

OBSZAR PLC200004
NAZWA OBSZARU Puszcza Białowieska

ZAWARTOŚĆ

- [1. IDENTYFIKACJA OBSZARU](#)
- [2. POŁOŻENIE OBSZARU](#)
- [3. INFORMACJE PRZYRODNICZE](#)
- [4. OPIS OBSZARU](#)
- [5. STATUS OCHRONY OBSZARU](#)
- [6. POWIĄZANIA OBSZARU](#)
- [7. MAPA OBSZARU](#)

1. IDENTYFIKACJA OBSZARU

1.1. Typ C	1.2. Kod obszaru PLC200004	Powrót

1.3. Nazwa obszaru

Puszcza Białowieska

1.4. Data opracowania 2001-03	1.5. Data aktualizacji 2014-12

1.6. Instytucja lub osoba przygotowująca wniosek:

Nazwisko/Organizacja: Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
Adres: Polska Wawelska 52/54 Warszawa 00-922
Adres e-mail: kancelaria@gdos.gov.pl

1.7. Data wskazania oraz objęcia formą ochrony/klasyfikacji terenu

Data zaklasyfikowania obszaru jako OSO:	2004-11
Krajowe odniesienie prawne dla formy ochrony OSO	Rozp. Ministra Środowiska z dnia 21.07.2004 r. w sprawie OSO Natura 2000

Data zaproponowania obszaru jako OZW:	2004-04
Data zatwierdzenia obszaru jako OZW(*):	2008-02
Data objęcia obszaru ochroną SOO:	Brak danych
Krajowe odniesienie prawne dla formy ochrony SOO:	Nie wydano rozporządzenia

2. POŁOŻENIE OBSZARU

2.1. Położenie centralnego punktu [wartości dziesiętne stopni]:

[Powrót](#)

Długość geograficzna: 23.7829   Szerokość geograficzna: 52.7516

2.2. Powierzchnia [ha]: 63147.58   2.3. Obszar morski [%]: 0.0

2.5. Kod i nazwa regionu administracyjnego

Kod poziomu NUTS 2	Nazwa regionu
PL34	Podlaskie

2.6. Region biogeograficzny

Kontynentalny (100.0 %)

3. INFORMACJE PRZYRODNICZE

3.1. Typy siedlisk przyrodniczych występujących na terenie obszaru i ocena znaczenia obszaru dla tych siedlisk:

[Powrót](#)

Typy siedlisk wymienione w załączniku I						Ocena obszaru			
Kod	PF	NP	Pokrycie [ha]	Jaskinie [liczba]	Jakość danych	A B C D	A B C		
						Reprezentatywność	Powierzchnia względna	Stan zachowania	Ocena ogólna
3150			12.63		M	C	C	C	C
6230			132.61		M	B	C	B	C
6410			6.31		M	D			
6510			524.13		M	B	C	B	C
7120			6.31		M	D			
7140			18.94		M	B	C	B	C

7230		157.87		M	C		C	C	C
9170		39814.56		M	A		B	A	A
91D0		2746.92		M	A		B	B	A
91E0		12.63		M	A		C	A	A
91F0		63.15		M	A		C	A	A
91I0		6.31		M	C		C	C	C

- PF: dla typów siedlisk, do których mogą odnosić się zarówno formy priorytetowe, jak i niepriorytetowe (6210, 7130, 9430) należy wpisać „x” w kolumnie PF celem wskazania formy priorytetowej.
- NP: jeśli dany typ siedliska nie istnieje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Pokrycie: można wpisywać z dokładnością do wartości dziesiętnych.
- Jaskinie: w przypadku siedlisk typu 8310 i 8330 (jaskinie) należy podać liczbę jaskiń, jeśli nie są dostępne szacunkowe dane na temat powierzchni.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe).

3.2. Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/EEG oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków

Gatunki				Populacja na obszarze							Ocena obszaru			
Grupa	Kod	Nazwa naukowa	S	NP	Typ	Wielkość		Jednostka	Kategoria	Jakość danych	A B C D		A B C	
						Min	Maks		C R V P		Populacja	Stan zachowania	Izolacja	Ogólnie
B	A223	Aegolius funereus			p	30	50	p		M	B	B	C	B
P	1939	Agrimonia pilosa			p					M	C	B	C	A
B	A229	Alcedo atthis			r	1	5	p		M	D			
I	4056	Anisus vorticalus			p				P	M	C	B	C	C
B	A089	Aquila pomarina			r	30	60	p		M	B	C	C	B
B	A222	Asio flammeus			r				P	M	D			
M	1308	Barbastella barbastellus			p	51	100	i		M	C	A	C	A
M	2647	Bison bonasus			p	450	500	i		M	A	A	A	A
A	1188	Bombina bombina			p				P	M	C	C	C	C
B	A104	Bonasa bonasia			p	1600	1800	p		M	B	A	C	B
I	1920	Boros schneideri			p				P	M	A	A	B	A
B	A215	Bubo bubo			p	1	2	p		M	D			
I	1085	Buprestis splendens			p				P	M	A	B	A	A
M	1352	Canis lupus			p	1	40	i		M	B	A	C	A
B	A224	Caprimulgus europaeus			r	250	280	p		M	C	B	C	C
M	1337	Castor fiber			p	110	160	i		M	C	A	C	B
I	1088	Cerambyx cerdo			p				P	M	D			

B	A197	Chlidonias niger		r					P	M	D			
B	A031	Ciconia ciconia		r	16	18	p			M	D			
B	A030	Ciconia nigra		r	10	12	p			M	C	B	C	C
B	A080	Circus gallicus		r		1	p			M	B	B	B	B
B	A081	Circus aeruginosus		r	1	2	p			M	D			
B	A082	Circus cyaneus		r					P	M	D			
B	A084	Circus pygargus		r	3	6	p			M	D			
F	1149	Cobitis taenia		p					P	M	D			
I	1071	Coenonympha oedippus		p					P	M	D			
I	4030	Colias myrmidone		p					R	M	C	C	C	B
B	A207	Columba oenas		r	150	250	p			M	C	B	C	C
B	A122	Crex crex		r	80	120	males			M	C	B	C	C
I	1086	Cucujus cinnaberinus		p					P	M	A	A	A	A
B	A038	Cygnus cygnus		r	1	1	i			M	D			
B	A239	Dendrocopos leucotos		p	60	90	p			M	A	C	B	A
B	A238	Dendrocopos medius		p	1100	1300	p			M	B	B	C	B
B	A236	Dryocopus martius		p	150	180	p			M	D			
I	1081	Dytiscus latissimus		p					P	M	C	A	C	C
B	A379	Emberiza hortulana		r					P	M	D			
R	1220	Emys orbicularis		p					P	M	D			
F	1098	Eudontomyzon spp.		p					P	M	C	B	C	B
I	1065	Euphydryas aurinia		p					P	M	C	B	A	B
B	A098	Falco columbarius		c					P	M	D			
B	A321	Ficedula albicollis		r	5000	10000	p			M	A	C	C	A
B	A320	Ficedula parva		r	300	600	p			M	B	B	C	B
B	A154	Gallinago media		r					P	M	D			
B	A217	Glauclidium passerinum		p	80	100	p			M	A	B	B	A
I	1082	Graphoderus bilineatus		p					P	M	C	B	C	C
B	A127	Grus grus		r	40	45	p			M	D			
B	A075	Haliaeetus albicilla		r					P	M	D			
B	A092	Hieraetus pennatus		r		1	p			M	A	B	A	A

F	1134	sericeus amarus				p				P	M	D			
I	4026	Rhysodes sulcatus				p				P	M	B	B	A	A
B	A155	Scolopax rusticola			r	500	550	p			M	C	B	C	C
B	A193	Sterna hirundo			r					P	M	D			
B	A307	Sylvia nisoria			r	200	220	p			M	C	C	C	C
B	A409	Tetrao tetrrix tetrrix			p		3	p			M	C	B	C	C
B	A108	Tetrao urogallus			p		3	p			M	D			
P	1437	Thesium ebracteatum			p					C	M	B	B	C	B
B	A165	Tringa ochropus			r	100	300	p			M	B	B	C	B
A	1166	Triturus crystatus			p					P	M	C	B	C	C
I	1014	Vertigo angustior			p					P	M	B	A	C	C
I	1016	Vertigo mouliinsiana			p					P	M	B	A	A	B

- Grupa: A = płazy, B = ptaki, F = ryby, I = bezkręgowce, M = ssaki, P = rośliny, R = gady.
- S: jeśli dane o gatunku są szczególnie chronione i nie mogą być udostępnione publicznie, należy wpisać „tak”.
- NP: jeśli dany gatunek nie występuje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Typ: p = osiadłe, r = wydające potomstwo, c = przelotne, w = zimujące (w przypadku roślin i gatunków niemigrujących należy użyć terminu „osiadłe”).
- Jednostka: i = osobniki pojedyncze, p = pary lub inne jednostki według standardowego wykazu jednostek i kodów zgodnego ze sprawozdawczością na podstawie art. 12 i 17 (zob. [portal referencyjny](#)).
- Kategorie liczebności (kategoria): C = powszechne, R = rzadkie, V = bardzo rzadkie, P = obecne - wypełnić, jeżeli brak jest danych (DD), lub jako uzupełnienie informacji o wielkości populacji.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe); DD = brak danych (kategorię tę należy stosować wyłącznie, jeśli nie da się dokonać nawet zgrubnej oceny wielkości populacji - w takiej sytuacji można pozostawić puste pole dotyczące wielkości populacji, jednak pole „Kategorie liczebności” musi być wypełnione).

4. OPIS OBSZARU

4.1. Ogólna charakterystyka obszaru

[Powrót](#)

Klasa siedliska przyrodniczego	Pokrycie [%]
N19	17.37
N17	32.39
N09	0.26
N23	0.24

N07	0.87
N10	3.16
N16	43.42
N12	2.3
Ogółem pokrycia siedliska przyrodniczego	100

Dodatkowa charakterystyka obszaru:

Obszar obejmuje polską część Puszczy Białowieskiej w granicach zwartego kompleksu leśnego. Dominujący i najbardziej typowy krajobraz tego obszaru stanowią płaskie równiny gliniastej moreny dennej (40,5% powierzchni, 145-165 m n.p.m.), gdzie przeważają gleby brunatne, płowe i opadowo-glejowe, pokryte lasami liściastymi, głównie grądami Tilio-Carpinetum. Silny związek przestrzenny z łąkami i torfowiskami jest przyczyną przewagi wilgotnych lasów grądowych. Dużej mozaikowości i różnorodności siedlisk odpowiada wysoki stopień różnorodności biologicznej oraz duży udział starodrzewów i drzewostanów naturalnych.

Krajobraz równin akumulacji biogenicznej (17,5% pow.) tworzą lasy łąkowe, głównie jesionowo-olszowe, zajmujące podmokłe dolinki o charakterze denudacyjno-erozyjnym, z czarnymi ziemiami, glebami murszowymi i glejowymi, z okresowym lub stałym ciekiem.

Większe płaty łąg znajdują się we wszystkich większych dolinach rzecznych na terenie Puszczy: Narewki, Hwośnej, Łutowni, Leśnej. Zatorfione fragmenty dolin rzecznych oraz zabagnione obniżenia terenu, o genezie wytopiskowej, stanowią siedliska subborealnych świerczyn na torfie, brzezin bagiennych (bielu) oraz bagiennych lasów sosnowo-brzozowych i olsów. Wylesione i użytkowane rolniczo fragmenty dolin rzecznych i innych podtopionych obniżen są obecnie pokryte szuwarami trzcinowymi i turzycowymi, łąkami wilgotnymi i ziołoroślami, rzadziej łąkami kośnymi. Wzdłuż dawnych koryt rzecznych i starorzeczy występują zaroślowe zbiorowiska wierzbowe.

Krajobrazy grądów ciepłolubnych i borów mieszanych na piaszczysto-żwirowych wzniesieniach i falistych terenach moreny ablacyjnej stanowią drugą co do wielkości jednostkę krajobrazową w Puszczy (30,7% pow.). Są to obszary wododziałowe (160-190 m n.p.m.), wyniesione przeciętnie 10-15 m ponad przyległe tereny moreny dennej. Obszary te charakteryzuje dominacja mezotroficznych odmian gleb brunatnoziemnych przy znaczącej obecności gleb bielicoziemnych. Głębokie zaleganie wód gruntowych i stosunkowo niewielkie zróżnicowanie warunków siedliskowych jest powodem znacznej homogeniczności krajobrazów. Lokalnej obecności substratów węglanowych w kulminacjach terenu towarzyszy występowanie reliktowych odmian eutroficznych grądów wysokich i świetlistych dąbrów. Zbiorowiska leśne charakteryzuje występowanie bogatej i oryginalnej flory. Na obrzeżach lasów i terenach otwartych są obecne murawy kserotermiczne z zespołami rzadkich i chronionych gatunków roślin. Są to krajobrazy stosunkowo najbardziej przekształcone w Puszczy, towarzyszy im rozbudowana sieć komunikacyjna, obecność nasypów drogowych i kolejni leśnej oraz żwirowni. Obszary te cechuje najmniejszy udział starodrzewów i jednocześnie największa powierzchnia drzewostanów zmienionych, w tym wtórnych drzewostanów brzozowych.

Oligotroficzne krajobrazy borów sosnowych na równinach piasków eolicznych i wydmach tworzą niewielkie płaty w obrębie wysoczyzn morenowych (11,3% pow.). Największą powierzchnię zajmują wilgotne bory czernicowe z glebami bielcowymi i glejobielicami. Na siedliskach świeżych i na wydmach występują sosnowe bory brusznicowe, sporadycznie bory chrobotkowe. W obniżeniach międzywydmowych i w nieckach deflacyjnych z płytkimi torfami wysokimi, obecne są bory bagienne, rzadziej bezleśne torfowiska wysokie.

4.2. Jakość i znaczenie

Ostoja ptasia o randze europejskiej E 31. Obejmuje Białowieski Rezerwat Biosfery. Gniazduje tu około 240 gatunków ptaków.

Występuje co najmniej 45 gatunki ptaków z Załącznika I Dyrektywy Rady 79/409/EWG, 12 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK).

W okresie łąkowym obszar zasiedla: muchołówka białoszyja, - powyżej 50% populacji krajowej (C6), orzełek włochaty (PCK) - powyżej 50% populacji krajowej (C6), dzięcioł białogrzbiety (PCK) - 15%-40% populacji krajowej (C6), lelek - 6%-25% populacji krajowej (C6), sóweczka (PCK) - 15% populacji krajowej (C6), dzięcioł

trójpalczasty (PCK) i muchołówka mała - powyżej 10% populacji krajowej (C6), dzięcioł średni - powyżej 7% populacji krajowej (C6), trzmiełojad - 4%-8% populacji krajowej (C6), jarząbek - powyżej 4% populacji krajowej (C6), bocian czarny i orlik krzykliwy (PCK) - 3%-4% populacji krajowej (C6), włośchatka (PCK) - 1%-3% populacji krajowej (C6), błotniak zbożowy (PCK) i gadożer (PCK) - powyżej 1% populacji krajowej, dubelt (PCK), dzięcioł czarny, dzięcioł zielonosiwy, kropiatka, puchacz (PCK), samotnik, słonka i sowa błotna (PCK) - co najmniej 1% populacji krajowej (C3 i C6); w stosunkowo wysokim zagęszczeniu (C7) występują: błotniak łąkowy, bocian biały, cietrzew (PCK), derkacz i żuraw.

Kompleks Puszczy Białowieskiej stanowi relikwyt pierwotnych krajobrazów leśnych na staroglacjalnych wysoczyznach morenowych, które dominowały w przeszłości na Nizinach środkowopolskich i Północnopodlaskich. Jest to typ lasu niżowego właściwego dla strefy borealno-nemoralnej. W stosunku do innych obszarów leśnych Polski i Europy, puszczański i relikwytowy charakter lasów podkreśla znaczny udział drzewostanów ponad stuletnich naturalnego pochodzenia, o zróżnicowanej strukturze warstwowej. Około 80 % obszaru zajmują rodzaje siedlisk leśnych ujęte w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Stwierdzono tu również płaty nieleśnych rodzajów siedlisk z tego załącznika. Łącznie stwierdzono tu 12 rodzajów siedlisk z Załącznika I. Duży udział drzew starych i martwego drewna jest powodem występowania bogatej fauny bezkręgowców, zwłaszcza owadów saproksylicznych. Znaczna liczba tych gatunków należy do rzadkich w skali całej Europy. Dla niektórych gatunków bezkręgowców (np. *Boros schneideri*, *Buprestis splendens*, *Phryganophilus ruficollis*, *Pytho kolwensis*, *Rhysodes sulcatus*, *Vertigo moulinsiana*) Puszcza jest jedynym lub jednym z niewielu aktualnie potwierdzonych miejsc występowania w Polsce. Występuje tu 39 gatunków gatunków zwierząt umieszczonych w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Bardzo dobrze jest reprezentowana fauna ssaków, która obejmuje łącznie 58 gatunków (72% fauny Polski niżowej). Puszcza ma istotne znaczenie dla ochrony dużych drapieżników - wilka i rysia. Jest także najważniejszą w Polsce ostoją żubra. Najnowszy katalog fauny puszczańskiej zawiera prawie 11 000 gatunków (40 % gatunków krajowych). Szacuje się, że jest to około połowy wszystkich potencjalnych gatunków zwierząt w Puszczy. Flora roślin naczyniowych, która należy do najlepiej poznanych i jej lista jest prawie kompletna, liczy prawie 1020 gatunków. Stanowi to połowę gatunków roślin naczyniowych Polski niżowej. Spośród nich 3 gatunki roślin znajduje się w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Występują tu stanowiska kilkunastu gatunków storczykowatych i innych zagrożonych gatunków roślin. Ponadto stwierdzono obecność 325 gat. porostów, ok. 260 gat. mchów i 1200 gat. grzybów wielkoowocnikowych.

Indywidualność przyrodnicza Puszczy Białowieskiej, jej znaczenie w zachowaniu różnorodności biologicznej oraz znaczenie jako obszaru badań modelowych nad funkcjonowaniem naturalnych ekosystemów leśnych, znalazły uznanie m.in. w powołaniu "Rezerwatu Biosfery" obejmującym obszar Białowieskiego Parku Narodowego oraz w ustanowieniu w 1992 r. pierwszego w Europie trans-granicznego "Obiektu Dziedzictwa światowego" (obejmującego teren BPN oraz przyległego rezerwatu ścisłego Białoruskiego Państwowego Parku Narodowego "Bielowieżskaja Puszcza"). Projektowane jest rozszerzenie Rezerwatu Biosfery Puszcza Białowieska (obejmującego obecnie teren Białowieskiego Parku Narodowego) ma całą Puszcę.

4.3. Zagrożenia, presje i działania mające wpływ na obszar

Najważniejsze oddziaływania i działalność mające duży wpływ na obszar

Oddziaływania negatywne			
Poziom	Zagrożenia i presje [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
L	J01		o
M	E03		i
L	G02		i
L	K01.03		i
L	D01.04		o

L	E02		o
L	A05.02		o
H	E01.03		o
M	K04.05		i
M	E01		i
L	F03.02.01		i
L	B01		i
H	E01.03		i
L	B01.02		o
L	A05.01		i
L	G02		o
L	E04.01		o
M	E01		o
M	D01.01		i
L	J02.01		o
L	J02.01		i
M	G01		i
L	A08		o
M	F03.01		i
M	B		i
M	B02.04		i
L	J02.03		o
L	G03		i
M	E03		o
L	E03.01		i
L	A07		o
L	G05.01		i
L	H06.01		i
L	C01.01		i
M	A02		o
M	K04.05		o
L	G03		o
M	X		b
L	I01		i
L	H04		i
M	A04.03		i
M	F03.02.03		i
M	F03.01		o
L	E05		o
Oddziaływania pozytywne			
Poziom	Działania, zarządzanie [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
L	A03		i
L	G03		i

M	B		i
M	G01		i
M	F03.01		i
L	D01.04		o
L	A05.01		i
L	A04		i
M	F03.01		o
L	A04		o
L	G02		o
L	G02		i
L	G03		o
M	D01.01		i
M	E01		i
L	A01		o
M	X		b
L	D01.01		o

Poziom: H = wysoki, M = średni, L = niski.

Zanieczyszczenie: N = stosowanie azotu, P = stosowanie fosforu/fosforanów, A = stosowanie kwasów/zakwaszanie, T = toksyczne chemikalia nieorganiczne,

O = toksyczne chemikalia organiczne, X = zanieczyszczenia mieszane.

i = wewnętrzne, o = zewnętrzne, b = jednoczesne.

4.4. Własność (opcjonalnie)

Typ		[%]
Publiczna	Krajowa/federalna	0
	Kraj związkowy/województwo	0
	Lokalna/gminna	0
	Inna publiczna	0
Własność łączna lub współwłasność		0
Prywatna		0
Nieznana		100
Suma		100

4.5. Dokumentacja (opcjonalnie)

- 2005 Program ochrony dla obszaru Natura 2000 Puszcza Białowieska PLC 200004

Bazyluk W. 1976. Karaczniki i modliszki (Blattodea et Mantodea). Katalog Fauny Polski. 17(1): 37-65.

BirdLife International/European Bird Census Council. 2000. European bird populations: estimates and trends. BirdLife Inter., Cambridge (BirdLife Conservation). 10.

Błęszyński S. 1966. Motyle - Lepidoptera, Miernikowce - Geometridae, podrodzina Selidoseminae. Klucze do Ozn. Owadów Polski. 27,46c: 1-121.

Borowski S., Lewartowski Z., Piotrowska M., Wołk K. 1985. Wyniki inwentaryzacji gniazd bociana białego w

- Puszczy Białowieskiej w latach 1976-1979. *Studia Naturae*, ser. B. 28: 71-76.
- Borowski S., Okołów C. 1988. The birds of the Białowieża Forest. *Acta Zool. Cracov.* 31(2).
- Buchholz L., Burakowski B. 1989. *Isorhipis marmottani* (Bonvouloir, 1871) (Coleoptera, Eucnemidae) - nowy dla fauny Polski przedstawiciel goleńczykowatych. *Przegl. Zool.* 33(1): 89-95.
- Buprecht A.L. 1989. Nowe stwierdzenie żółwia błotnego *Emys orbicularis* (Linnaeus, 1758) w zachodniej części Puszczy Białowieskiej. *Przegl. Zool.* 33(1): 125-128.
- Burakowski B. 1976. Chrzążce - Coleoptera. Zagłębkwate - Rhysodidae. *Klucze do Ozn. Owadów Polski.* 19,4: 37691.
- Burakowski B. 1991. Chrzążce - Coleoptera. Cerophytidae, Eucnemidae, Throscidae, Lissomidae. *Klucze do Ozn. Owadów Polski.* 19,35-37: 1-91.
- Burakowski B., Mroczkowski M., Stefanska J. 1986. Chrzążce Coleoptera. Dermestoidea, Bostrichoidea, Cleroidea, Lymexyloidea. *Katalog Fauny Polski.* 42,23(11): 1-243.
- Burakowski B., Mroczkowski M., Stefańska J. 1990. Chrzążce (Coleoptera) Stonkowate - Chrysomelidae, część I. *Katalog Fauny Polski.* 49,(16): 1-279.
- Burakowski B., Mroczkowski M., Stefańska J. 1992. Chrzążce Coleoptera. Ryjkowcowate - Curculionidae prócz ryjkowców Curculionidea. *Katalog Fauny Polski.* 51,23,18: 1-324.
- Buszko J. 1983. Motyle - Lepidoptera. Sówki - Noctinidae. *Klucze do Ozn. Owadów Polski.* 27,53e: 1-170.
- Buszko J. 1986-2003. Komputerowa baza danych (MS Access) "Motyle dzienne Polski" (dane z okresu 1986-2003). Instytut Ekologii i Ochrony Środowiska UMK w Toruniu.
- Buszko J. 1997. Atlas rozmieszczenia motyli dziennych w Polsce (Lepidoptera: Papilionoidea, Hesperioidea) 1986-1995. Ofic. Wyd. Turpress, Toruń.
- Cieśliński S., Tobolewski Z. 1988. Porosty Puszczy Białowieskiej i jej zachodniego przedpola. *Phytocoenosis.* 1.
- Dąbrowski J.S., Krzywicki M. 1982. Ginące i zagrożone gatunki motyli (Lepidoptera) w faunie Polski. Cz. I. *Studia Naturae*, ser. B. 31: 3-171.
- Domaszewicz A. 1993. Sowy Puszczy Białowieskiej. Msc.
- Faliński J.B. (red.). 1968. Park Narodowy w Puszczy Białowieskiej. PWRiL, Warszawa. ss. 503.
- Faliński J.B. 1967. Przegląd zbiorowisk roślinnych Puszczy Białowieskiej i jej najbliższych okolic. *Zakł. Fitosoc. Stos. UW.* Msc. 20: 1-22.
- Faliński J.B. 1986. Vegetation dynamics in temperate lowland primeval forests. *Geobotany.* 8.
- Faliński J.B. 1986. Vegetation dynamics in temperate forests. *Ecological Studies in Białowieża Forest.* Junk Publ. Dordrecht.
- Faliński J.B. 1990-91. Mapa VIII-25 Rozmieszczenie zbiorowisk leśnych w Białowieskim Parku Narodowym. *Kartogr.Geobot. PPWK, Warszawa-Wrocław.* 1-3.

- Faliński J.B., Hereźniak J. 1977. Puszcza Białowieska. Nasza Księgarnia, Warszawa.
- GDLP 2007 Inwentaryzacja przyrodnicza. baza danych INVENT
- Głowaciński Z. (red.). 2001. Polska czerwona księga zwierząt. Kręgowce. PWRiL, Warszawa.
- Grimmett R.F.A., Jones T.A. (red.). 1989. Important Bird Areas in Europe. ICBP, Cambridge.
- Gromadzki M., Błaszowska B., Chylarecki P., Gromadzka J., Sikora A., Wieloch M., Wójcik B. 2002. Sieć ostoi ptaków w Polsce. Wdrażanie Dyrektywy Unii Europejskiej o Ochronie Dzikich Ptaków. OTOP, Gdańsk.
- Gromadzki M., Dyrz A., Głowaciński Z., Wieloch M. 1994. Ostoje ptaków w Polsce. OTOP, Bibl. Monitor. Środ., Gdańsk.
- Gromadzki M., Gromadzka J., Sikora A., Wieloch M. 2002. Wielkość populacji i trendy liczebności wybranych gatunków ptaków lęgowych w Polsce w latach 1991-2002. ZO PAN, Gdańsk. Msc.
- Gutowski J.M., Jaroszewicz B., (red.). 2001. Katalog fauny Puszczy Białowieskiej. IBL, Warszawa.
- Heath M.F., Evans M.I. (red.). 2000. Important Bird Areas in Europe: Priority sites for conservation, Northern Europe. BirdLife Inter., Cambridge (BirdLife Conservation). 1.
- Holeksa J. 1979. Godne ochrony źródlika na peryferiach Puszczy Białowieskiej. Chrońmy Przyr. Ojcz. 35,3: 33-40.
- IOP PAN red. 2006-2007 Monitoring gatunków i siedlisk przyrodniczych ze szczególnym uwzględnieniem specjalnych obszarów ochrony siedlisk Natura 2000 msc, GIOŚ, Warszawa
- IOP PAN red. 2007 Raport dla Komisji Europejskiej z wdrażania Dyrektywy Siedliskowej w zakresie dotyczącym monitoringu msc., GIOŚ, Warszawa
- Jędrzejewska B., Jędrzejewski W. 2001. Ekologia zwierząt drapieżnych Puszczy Białowieskiej. PWN, Warszawa.
- Krzywicki M. 1986. Stan fauny motyli dziennych Lepidoptera, Diruna Puszczy Białowieskiej. Parki Nar. Rez. Przyr. 7,1: 69-76.
- Kwiatkowski W. 1994. Krajobrazy roślinne Puszczy Białowieskiej (mapa, skala 1:50000). Phytocoenosis. 6.
- Liro A., Dyduch-Falniowska A. 1999. Natura 2000 - Europejska Sieć Ekologiczna. MOŚZNIL, Warszawa. ss. 93.
- Matuszkiewicz W. 1952. Zespoły leśne Białowieskiego Parku Narodowego. Ann. UMCS, sec. C, Suppl. 6: 1-218.
- Nowacki J., Szpor R. 1989. Apamea illyria (Freyer 1852) nowy dla fauny Polski oraz kilka rzadkich gatunków sówkowatych (Lepidoptera, Noctuidae). Przegl. Zool. 33(1): 101-104.
- Osieck E. 2000. Guidance notes for the selection of important Bird Areas in European Union Member States and EU accession countries. Draft IBA Workshop Brussels, 30 March-2 April 2000. Msc.
- Pucek Z., Głowaciński Z. 2001. Bison bonasus (Linne, 1758) żubr. Polska czerwona księga zwierząt. Kręgowce. Red. Z. Głowaciński. wyd.2 s.100-105.
- Pucek Z., Raczyński J. (red.). 1983. Atlas rozmieszczenia ssaków w Polsce. PWN, Warszawa. 1,2.

- Pugacewicz E. 1994. Stan populacji bociana czarnego (*Ciconia nigra*) na Nizinie Północnopodlaskiej w latach 1985-1994. *Not. Orn.* 35, 3-4: 297-308.
- Pugacewicz E. 1995. Stan populacji puchacza (*Bubo bubo*) na Nizinie Północno-podlaskiej w latach 1984-1994. *Not. Orn.* 36, 1-2: 119-134.
- Pugacewicz E. 1996. Lęgowe ptaki drapieżne Puszczy Białowieskiej. *Not. Orn.* (37) 3-4: 173-224.
- Pugacewicz E. 1997. Ptaki lęgowe Puszczy Białowieskiej. PTOP, Białowieża.
- Pugacewicz E. 2002. Stan populacji dzięcioła biało-grzbiatego *Dendrocopos leucotos* (Bechstein, 1803) na Nizinie Północnopodlaskiej w latach 1984-2000. *Chrońmy Przyr. Ojcz.* 58, 1: 5-24.
- Sikora A., Rhde Z., Gromadzki M., Neubauer G., Chylarecki P. 2007 Atlas rozmieszczenia ptaków legowych Polski 1985-2004 Bogucki Wyd. Nauk., Poznań
- Sokołowski A. W. 1966. Fitosocjologiczna charakterystyka borów iglastych ze związku Dicrano-Pinion w Puszczy Białowieskiej. *Prace IBL.* 305: 71-105.
- Sokołowski A. W. 1968a. Zespoły leśne nadleśnictwa Zwierzyniec w Puszczy Białowieskiej. *Prace IBL.* 354: 3-131.
- Sokołowski A. W. 1980b. Zbiorowiska leśne północno-wschodniej Polski. *Monogr. Bot.* 60: 1-205.
- Sokołowski A. W. 1990. Roślinność rezerwatu Głuszec w Puszczy Białowieskiej. *Ochr. Przyr.* 47: 111-157.
- Sokołowski A. W. 1995. Flora roślin naczyniowych Puszczy Białowieskiej. Białowieża.
- Sokołowski A. W., Wołk K. 1980. Naturalne zbiorowiska turzycowe i ptaki koło Czeremchy w województwie białostockim. *Parki Nar. Rez. Przyr.* 1,1: 29-35.
- Sokołowski A. W., Wołkowycki M. 2000. Uzupełnienie do flory roślin naczyniowych Puszczy Białowieskiej. *Parki Nar. Rez. Przyr.* (19)4: 71-75.
- Sosiński J. 1987. Uwagi o rzadko spotykanych w Polsce gatunkach motyli (Lepidoptera). *Przeegl. Zool.* 31(4): 489-492.
- Staręga W. 1976. Opiliones. Kosarze (Arachnidea). *Fauna Polski.* 5: 1-197.
- Szujecki A. (red.). 2001. Próba szacunkowej waloryzacji Lasów Puszczy Białowieskiej metodą zooindykacyjną. Wyd. SGGW, Warszawa.
- Tomiałojć L. 1995. The birds of the Białowieża Forests - additional data and summary. *Acta Zool. Cracov.* 38: 363-397.
- Tomiałojć L., Wesołowski T. 1986. Structure of a primaeval forest bird community during 1970s and 1990s (Białowieża Park Narodowy, Polska). *Acta Orn.* (31) 2: 133-155.
- Tomiałojć L., Wesołowski T. 1990. Birds communities of the primaeval temperate forest of Białowieża. Polska. W: A. Keast (red.). *Biogeography and ecology of forest bird communities.* SPB Academic Publ., The Hague. s. 141-165.

Tomiałojć L., Wesołowski T. 1994. Die Stabilität der Vogelgemeinschaft in einem Urwald der gemässigten Zone: Ergebnisse einer 15jährigen Studie aus dem National Park Białowieża (Polen). Orn. Beobachter. 91: 73-110.

Walczak W., Radziejowski J., Smogorzewska M., Sienkiewicz J., Gacka-Grzesikiewicz E., Pisarski Z. 2001. Obszary chronione w Polsce. Wyd. 3. Inst. Ochr. Środ., Oddz. Gdańsk, Gdynia.

Wesołowski T. 1995. Value of Białowieża Forest for the conservation of white-backed woodpecker (*Dendrocopos leucotos*) in Polska. Biol. Conserv. 71: 69-75.

Wesołowski T., Tomiałojć L. 1995. Ornithologische Untersuchungen im Urwald von Białowieża - ein Unersicht. Orn. Beobachter. 92: 111-146.

Wesołowski T., Tomiałojć L. 1997. Breeding bird dynamics in a primeval temperate forest: long-term trends in Białowieża National Park (Polska). Ecography. 20: 432-453.

Wilk T., Jujka M., Krogulec J., Chylarecki P. 2010 Ostoje ptaków o znaczeniu międzynarodowym OTOP Marki

WZR wojew. podlaskiego. 2002. Dane niepublikowane (unpublished data).

Zapisy poprzedniej wersji formularza SFD. Wersje historyczne dostępne w Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska bądź na europejskiej witrynie internetowej <http://natura2000.eea.europa.eu/>

5. STATUS OCHRONY OBSZARU (OPCJONALNIE)

5.1. Istniejące formy ochrony na poziomie krajowym i regionalnym:

[Powrót](#)

Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]
PL02	5.61	PL01	16.5	PL04	83.44

5.2. Powiązanie opisanego obszaru z innymi formami ochrony:

na poziomie krajowym lub regionalnym:

Kod rodzaju	Nazwa terenu	Rodzaj	Pokrycie [%]
PL02	Lipiny	+	0.04
PL02	Przewłoka	+	0.12
PL02	Berezowo	+	0.19
PL02	Starzyna	*	0.57
PL02	Dębowy Grąd	+	0.16
PL02	Las Zwierzyński	+	0.07
PL02	Sitki	+	0.06
PL04	Puszcza Białowieża	*	83.19
PL02	Głęboki Kąt	+	0.06

PL02	Siemianówka	*	0.35
PL02	Pogorzelce	+	0.02
PL02	Rezerwat Krajobrazowy Władysława Szafera	*	2.21
PL02	Podolany	+	0.03
PL02	Kozłowe Borki	*	0.39
PL02	Szczekotowo	+	0.06
PL01	Białowiecki Park Narodowy	*	16.5
PL04	Dolina Narwi	*	0.25
PL02	Wysokie Bagno	*	0.14
PL02	Olszanka Myśliszcze	+	0.45
PL02	Nieznanowo	+	0.05
PL02	Dolina Waliczówki	*	0.08
PL02	Michnówka	+	0.15
PL02	Podcerkwa	+	0.36
PL02	Gnilec	+	0.06

na poziomie międzynarodowym:

Rodzaj	Nazwa obszaru	Rodzaj	Pokrycie [%]
bucharest	Puszcza Białowiecka	*	83.19
ospar	Dolina Narwi	*	0.25

6. ZARZĄDZANIE OBSZAREM

6.1. Organ lub organy odpowiedzialne za zarządzanie obszarem:

[Powrót](#)

Organizacja:	Białowiecki Park Narodowy
Adres:	Polska Park Pałacowy 11 17-230 Białowieża
Adres e-mail:	bpn@bpn.com.pl

6.2. Plan(-y) zarządzania:

Aktualny plan zarządzania istnieje:

☐	Tak
☐	Nie, ale jest w przygotowaniu
☒	Nie

7. MAPA OBSZARU

[Powrót](#)

Nr ID INSPIRE:

PL.ZIPOP.1393.N2K.PLC200004

Mapa załączona jako plik PDF w formacie elektronicznym (opcjonalnie)

Tak Nie

Odniesienie lub odniesienia do oryginalnej mapy wykorzystanej przy digitalizacji granic elektronicznych (opcjonalnie)